

завършва съ интересната надежда: „като знаятъ, че това положение докарва отпадъкъ на Турция, възможно е нейните управници да се стреснатъ и да подобрятъ положението въ Македония“. Тази надежда е изказана, или защото властъта не е допускала да се каже нѣщо по смѣло, или защото емиграцията не е имала тогава на какво да разчита.

Не само че правителството не е могло да заплаща съ една война, но — и самата македонска организация не е представлявала онай сила, която е необходима, за да се разтревожи Турция. А и надеждите, възлагани обикновено на Русия, за окончателното разрешаване на въпроса по това време не сѫ съществували, та не е вижданъ начина, съ който е могло да бѫде заплашена Турция. Ето защо вниманието се насочва отново къмъ създаването на една бойка задгранична сила отъ македонците, която ще бѫде на разположение за решителните дни.

„Никакви законни пътища не могатъ да помогнатъ на македонския въпросъ, защото относно Турция, миналото показва, че тия пътища сѫ пусти. Затова нашата интелигенция трѣба да вземе сама въ ръжетъ си грижата за разрешение на своя въпросъ“ („Македония“/91 год., бр. 7).

Годината 1891 не се обогатява съ нова идея — тя се движи съ около едно правдиво очертаване положението въ Македония и около неопределените смѣтни надежди, че ще настѫпятъ по добри дни. Ще настѫпятъ, било защото Европа не ще допусне да се изтрѣби цѣло племе, било защото Турция ще рухне подъ тежестъта на своите престрѣпления.

„Турцитъ се чувствува силни, но ще дойде минутата, когато измѣченитъ ще напрегнатъ своите сили и ще надвиятъ тѣхната гнила сила; и колкото повече насилия и беззакония вършатъ въ Македония, толкова повече се приближава тая минута“. („Македония“ бр. 5/91 год. отъ 9/II.)

Праватъ се въ сѫщото време нови и непрестани позиви къмъ емиграцията да се организира.

Ако тонътъ въ органите на македонската организация не се е издигалъ много високо и посочваните срѣдства за разрешаването на македонския въпросъ не сѫ излизали отъ кръга на правителствените насоки, това се е дължало и на общата държавна политика. Като се отбелязватъ безчинствата на турската власт въ Македония, гордиятъ езикъ на македонския революционеръ е билъ принуденъ да заеква и да не назовава това, което тежи на душата. Вестниците, издавани въ защита на македонското дѣло, сѫ продължавали да играятъ ролята на единъ видъ официози: „внимателно да предупреждаватъ Турция“, „да се надяватъ“, — да я молятъ. На 5 дек. 1893 година в. „Гласъ Македонски“ (бр. 2) пише: „Последните наши сведения изъ татковината рисуватъ положението въ много черни краски. Нѣма къде кѫдето да не броди разбойникъ турчинъ. На всѣкѫде грабежи, обири и убийства. Ние се надяваме, че правителството на Н. В. Султана ще прибърза съ потрѣбните разпореждания, за да се успокои страната и всѣки гражданинъ мирно и свободно да си гледа работата“.

Въ това време, когато се отбелязва, че нѣма кѫде отъ Македония, въ който да не ставатъ най-грозни престрѣпления и че страната е изпаднала въ пълно безвластие, официалниятъ органъ на прокуратурата македонски синове изказва надеждата, че правителството на Н. В. Падишаха ще направи нуждното, за да престанатъ престрѣпленията въ Турско, които следватъ непрекъснато отъ нѣколко вѣка. Очевидно е, че тази мисъль не е мисъль на представителя на емиграцията, който не е могълъ да има вѣра въ такава легенда.

Нѣколко дни следъ посочената характеристика на турското управление се прави една нова (бр. 4 отъ 19/XII), като се изтѣкватъ и истинските агенти на злото. Това сѫ „официалните органи на турската държава“.

„Чиновниците въ турско сами помагатъ на разбойниците въ Македония да убиватъ и опуштоватъ. Ние се надяваме, че правителството ще направи сериозни постѣпки предъ В. Порта“.